

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.

PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americi K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i redakcija nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Seb. trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust.

Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA II.

U Samoboru, 1. ožujka 1907.

BROJ 5.

Potreba škola i analfabet. tečajâ u samoborskom kotaru.

Piše Ferdo Hefele. (Sisak).

Čitajući u „Samoborskom listu“ od 15. veljače o. g. o prilikama školstva u samoborskom kotaru, napose u podvrškoj općini, u kojoj sam se i ja rodio; iz koje sam i ja sa sestrom iz sela Bistraca, pak sa drugovima iz Male i Velike Jazbine, Luga, Klokočevca, Podvrha i Bregane pješke zimi i ljeti u Samobor školu polazio. Samoborska je škola onda (g. 1857.—9.) bila smještena u magistratu u 2 sobe (l. sprat otraga) sa vidikom u dvorište trgovca Bahovca. U tu školu polazilo nas je već onda kojih 60 do 70 učenika, a učenice bile su posebice u kući „Kloštarske“ ulice, gdje je stanovao poznati dobričina Gjurenec sa svojom suprugom, koja je onda bila učiteljicom za djevojke. Svake godine, rekao bih, i bez sile i moraš bilo je sve više školske djece, jer su roditelji opazili korist škole po svoju djecu. Učitelji su tada bili Josip Herović, Antun Langer, Ivan Sušnik i Sjepan Končan, svi nastavnici napredni i vrlo ugledni, a mjesni škol. nadzornik bijaše dični hrvatski glazbotvorac Vizner-Livadić, koji bi katkad u nauku zamijenio kojega od navedenih učitelja.

Da se tjesnacu doskoči, malo zatim sagrađena je prva škol. zgrada u Samoboru, gdje i danas nedaleko samostana stoji; dok je mnogo kasnije opet radi prostora podvrška općina nabavila u Samoboru stan za škol. mladež podvrške općine; a prije nekoliko godina općina je Podvrh za samo mali dio općine iznajmila u Lugu stan za pučku školu.

I ja sam toga mišljenja, da se velika općina Podvrh ne cijepa, jer savjesni upravnici, makar i velike općine, učinit će za tu veliku zajednicu i za skupno dobro više, negoli dva do tri konkurenta, a pri tom će uprava manje stajati, dok se iz onoga, što bi više uprava troška iziskivala, može u prosvjetne svrhe žrtvovati.

Kotar samoborski t. j. općine toga kotara jošte za mnogo godina ne će moći uz najbolju volju toliko sredstvi nasmagati, da se u svakoj općini uredi toliko škola, koliko bi ih u istinu trebalo a to s razloga položaja, u kojima se sela dotičnih općina nalaze.

Sama Bregana dónja i selo Podvrh sa Jazbinama, Bistracom i Klokočevcom trebali bi za sebe školu sa dva učiteljska lica. Bobovica, Gradna, Među Savama i Celine opet jednu školu. Gornja Bregana, Breganica, Bedra, Javorak, Draganjci opet jednu školu. Goli vrh, Vrhovšćak, Dubrava, Otruševac, Vratnik jednu školu zato, jer iz tih sela u svaku od navedenih škola bio bi dalek, a često i neprohodan put. — Domašlovac i bliža sela imala bi dosta djece za jednu školu, dok bi Rakovica, Kladije, Slava Gora i Mirnovac napunile za sebe školu. A u koju školu da idu djeca iz Malog Vratnika, Zdenčaca, Jaruša, Slanidola i Noršić sela?

Poznavajući od mladosti ta sela i njihovu odaljenost, pak komunikacione prilike osobito onih sela, koja su rastresena i odaljena po gorama, držim, da bi se u pomanjkanju uzdržavanja toliko potrebnih škola dalo barem nešto učiniti

analfabetskim tečajevima, da tako već odrasla mladež iz gorskih sela uživa neku blagodat pismenosti, koju bi si u zimskim mjesecima mogla da prisvoji. Dakako da bi se imala uložiti i posebna skrb, kako bi se ta odrasla mladež podržavala u čitanju i pismenosti, da naučeno ne zaboravi, a to bi se jedino postizavalo zabavnim štivom, pjesmama i molitvicama, zašto bi trebalo srećne ruke pri izboru takovih knjižica, koje bi analfabeti zavoljeli. — U protivnom sa analfabetima u pogledu pismenosti mogli bi biti isti rezultati, kakovi se pokazuju i kod onih nekultiviranih divljaka, koje misionari upućuju bilo u koju vjeru, pa su upućeni dotle, dok se naukom bave; prestanu li o nauci vjere razmišljati zaboravit će opet sve, i biti onaki, kakovi su i prije bili. Da zavole analfabeti vještinu čitanja, pisanja i razumijevanja valja birati sredstva, i to ne svagdje jednaka, za koja se drži, da će, ako ne drugo, a ono pusta znatiželjnost njihova u dotičnom kraju budnost u čitanju i pisanju podržavati.

U našoj domovini analfabetizam, što ne riječ, jaki je korjen zahvatio, a ne bi čudo bilo kada bi današnji analfabeti bili samo oni, koji nikad u školi nijesu bili, niti su čitali i pisali, ali žalosno je po nas i naše snošaje, da ima ljudi, koji su sve razrede niže pučke škole nekada sa dobrim uspjehom svršili, danas svoga imena pročitati, kamoli napisati ne znaju. Nije tomu škola kriva. Kriva je okolnost, što neki iza svršenih nauka knjigu za uvijek odložiše i tako za deset godina onako zaboraviše čitati i pisati, kao što je nekada zaboravljao kažnjenik na svoje ime i prezime nakon 10 godina tamnovanja, jer ga kroz cijelo vrijeme nitko nije zvao po imenu niti prezimenu, već samo po broju, što ga na prsima nosio. Škola, a donekle i analfabetski tečaji ondje će koristiti, gdje se bude među ljudima stečena nauka podržavala i dalje razvijala.

Još nešto. Naše pučke škole i nadalje ne će sve dotle podavati potpuna ploda, dogod bude premlada mladež otpočinjala polaziti školu, dogod bude jedan učitelj imao više od 40 učenika u dva razreda, dogod ne budu knjige u narodnom duhu i za djecu stanovitoga kraja prije svega, a onda prema potrebama čitave domovine sastavljene.

Ova od srca posijana zrna rodila i nosila ploda po rudinama miloga mi samoborskoga kotara, koji sam kao neiskusno dijete dosta puta prošao vesela srca i glasna grla: Mila rode o j, veselo mi stoji!

Samobor i industrija.

Važna pitanja gospodarske naravi kucaju pomalo i na vrata našega trgovišnog zastupstva. Razvojem gospodarskih prilika postaju i općine, kao što i države, promicateljicama i podupirateljicama gospodarskih potihvata, koji su od interesa po svekoliko pučanstvo njihovo. Dok je država prije pazila tek na mir i poredak, promatrajući samo kao nepristran treći, rad i djelovanje svojih državljanina na gospodarskom polju, danas ona mnoge gospodarske grane sama i jedina vodi, dok u drugim granama ili daje inicijativu ili sudjeluje zajedno sa svojim državljanima kao djelatni čimbenik. Ukratko: opseg državne djelatnosti proširio se na sve strane ljudskoga djelovanja, a ponapose na gospodarsku. Zato

i vidimo, gdje države, u kojima još nema razvijene industrije, svim silama nastoje, da je stvore, pa sežu u svoje blagajne, da bilo izravno novčanim potporama, koje iznose debele milijune, podupiru osnovana industrijalna poduzeća, bilo da im zamjećuju razne pogodnosti i polakšice na račun državne blagajnice. A država vrlo dobro zna, zašto tako čini. Ona zna, da je svaka žrtva u te svrhe neznatna prema golemoj koristi, što je takva poduzeća odbacuju na sve strane. Država dobro znađe, da svako industrijalno poduzeće znači davati za službu širokim slojevima naroda, koji opet, jači gospodarski, više troše i bolje žive, a time koriste svima, i obrtnicima i poljodjelcima i drugima.

S druge opet strane znadu državnici vrlo dobro, da u današnje doba može samo onaj narod uspijevati i takmiti se s drugima, koji je gospodarski jači i spretaniji. A ne može se govoriti o gospodarskoj spretnosti i jakosti, kad jedan narod svoje sirovine prodaje u tuđinu, kad dopušta, da tuđina te sirovine izrađuje i onda nam ih prerađene prodaje za dvostruku i pedeseterostruku cijenu. Tu je jasno, da mi svoje vlastito blago iznajprije jeftino prodajemo, onda trpimo, da kod preradbe u inozemstvu široki slojevi tuđeg naroda unovčuju svoju radnu snagu i dobro živu, a onda k načno sami naše sirovine u obliku gotove robe skupo kupujemo. Očito je, da je takva zemlja i takav narod na gubitku, pa zato su već davno glasoviti narodni gospodari govorili: Volimo, da se tuđe fabrike uvode k nama, nego da svoje sirovine šaljemo u tuđe fabrike.

Sličnu ulogu — ako i u manjem opsegu — imaju da igraju i općine, ako im je stalo do dobrobiti njihovih općinara, a da općine tu svoju dužnost i u nas shvaćaju, dokazuje lijep odziv, kojim su se mnoge i mnoge općine u Hrvatskoj i Slavoniji odazvale svojedobnom pozivu saveza hrvatskih industrijalaca u Zagrebu. Sve su obećale i izjavile se spremnima, pružiti industrijalnim poduzećima, koja bi se na njihovu opsegu osnovala, razne pogodnosti, a ponajviše besplatan ustup zemljišta, često i velikih kompleksa zemljišta. A ne bi to općine činile, da ne znadu, koliko će za kratko vrijeme nositi koristi žrtve, dane u tu svrhu.

Pa kad je u prošloj svojoj sjednici naše samoborsko općinsko zastupstvo zaključilo, da će „Hrv. rudarskom društvu“ ustupiti svoje zemljište kraj kolodvora, pokazalo je samo svoju zrelost, pa mu mi u ime baš one sirotinje, koja će tako u tom poduzeću naći zarade, čestitamo na tom zaključku, nadajući se, da će ono i u buduće biti spremno, da podupire slične svrhe a na korist cijeloga svog pučanstva.

Samobor je prirodno upravo kao određen, da bude mali industrijalni centar u nas. Prirodno bogatstvo, blizina glavnoga grada, krasan položaj u svakom pogledu upravo je kao stvoren, da se u njemu diže industrija, a s njome i materijalno blagostanje pučanstva, koje je u očaju i onako već počelo u gomilama ostavljati rođenu svoju grudu, ne nalazeći u njoj zarade. Razumije se pak samo po sebi, da kao što je prirodno bogatstvo naše okolice već opredijelilo grane industrija, koje će se u nas moći uspješno i dobro razvijati, da se tako ne smije ni za čas puštati s vida okolnost, da Samobor postaje lječilištem, pa se zato mora kod svakog poduzeća dobro paziti, da ne bude na uštrb lječilišnom značaju našega mjesta. Onim industrijalnim granama, koje svojim smradom na daleko okužuju zrak, ne smije biti u nas mjesta, a mi smo uvjereni, da će i naše općinsko zastupstvo dobro znati spriječiti, da se ne pomuti onaj sklad između Samobora lječilišta i Samobora industrijalnog mjesta.

Iz trgovišnog zastupstva.

(Sjednica održana 21. veljače 1907.)

Kako je već dvaput redom odgođena sjednica radi premalenog broja sakupljenih zastupnika, održana je danas sjednica, na kojoj se skupilo 17 odbornika. Od strane kot. oblasti nazočan kot. predstojnik gosp. Drag. vitez Trnski; od poglavarstva: načelnik Čop i blagajnik Vuković kao provoda. Prelazi se na dnevni red: 1. Uslijed otpisa vlade, odjela za unutarnje poslove od 25. listopada prošavše godine, predlaže se osnova

Statuta za klimatičko i kupališno lječilište u Samoboru. Zast. Medved pita, što će stajati općinu ovake uredbe koje se spominju u statutu. Načelnik Čop odgovara, da će posebno povjerenstvo izraditi pristojbenik i lječilišni red, a i strani će također plaćati ljetovališne odredbine. Zast. Medved i Jurčić prigovaraju velikim troškovima za eventualnu glazbu. — Statut se prihvaća jednoglasno, a bit će raspravljen i u zastupstvu općine Podvrh, budući da se njegove ustanove protežu i na sv. Helenu, koja spada u teritorij one općine.

2. Prelazi se na pretres opć. zaključnog računa za 1906. i pretres opć. inventara. Zast. Razum čita izvještaj račun. odbora, koji je pregledao opć. račune. Odobrava se završni račun sa skupnim prihodom od K 79.472.59, rashodom od K 75.277.51 i blag. ostatkom od K 4.195.08 u gotovome, te u obaveznicama sa K 9862.71. Poglavarstvu se izriče priznanje za uredno upravljanje opć. imovinom.

3. Načelnik predlaže, da se iz blagajničkog preostatka podmiri kupovina Alojziji Fresli za kupljeno od nje zemljište radi proširenja „Novoga trga“. Zastupstvo usvaja ovaj prijedlog.

4. Zast. Kleščić pita o stanju računa o ubranim pristojbama za zvonjenje u župnoj crkvi. Načelnik Čop izvjavljuje, da mu nije poznato, dali je ikada opć. poglavarstvo imalo kakovu ingerenciju u ovom pogledu. Zast. dr. Horvat predlaže, da poglavarstvo izvidi, dali je opć. poglavarstvo kada pregledavalo te račune ili nije, pa da o tome izvjesti u idućoj trg. sjednici. Prima se.

5. Zast. Ivan Levičar interpelira radi gradnje kanala u Gajevoj ulici. Načelnik saopćuje, da se obratio radi vještačkog mnijenja na inžinira Dubškoga, koji je obećao, da će izraditi besplatno nacrt. Levičar se ne zadovoljava s tim odgovorom. Tvrdi, da se može ta gradnja provesti bez inžinira, s domaćim radnicima, eventualno može i on sam preuzeti ovu radnju. Zast. Oslaković odlučno prosvjeduje protiv mišljenja Levičarova, jer je za kanalizaciju Gajeve ulice apsolutno potrebno vještačko mnijenje. — Zast. dr. Horvat predlaže da se počeka s ovim pitanjem, dok prispiju nacrti od inžinira Dubškoga. — Prima se.

6. Načelnik izvještuje o molbi Hrv. rudarskog društva, da mu se ustupi besplatno opć. zemljište iza kolodvorskog skladišta, gdje kani podići tvornicu sadre (gypsa). — Zast. Medved kaže, da općina i ne može i nema ništa za darovati. Općinari su siromašni, a napose oni u Gornjem kraju. — Dr. Horvat stavlja upit, kolik je opseg rečenog zemljišta i koliko nosi to zemljište godišnjeg prihoda općini. — Blagajnik Vuković odgovara, da zemljište imade površinu od 600 hvati, a odbacuje dohodak od 24 K na godinu. — Dr. Horvat obraća se na zast. Medveda i ističe kako je bolje za opć., da 40 radnika radi u tvornici dnevno i ostavlja kod nas svoju zasluzbu negoli onih 24 K, što zemljište nosi općini. — Zast. Medved spominje nešto o pješćaniku, koji da je također dan u besćenje. — Zast. Ivan Budi izvjavljuje, da je zato, da se ustupi zemljište rudarskom društvu, no samo za uživanje.

Predstojnik Trnski sjeća na posljednji slučaj sa „Danicom“, o kojoj se bila također povelja riječ u našem zastupstvu, no koja ne bi naravski odgovarala s higijenskih i ljetovališnih razloga za naše trgoviste. Sasma je to drugojačije s tvornicom sadre, koja će moći pružati samo korist našoj općini i općinarima. Danas gradovi i općine svagdje nastoje, da idu na ruku ovakim pothvatima, pa ne smije i naša općina da bude u tome izuzetak. — Zast. Razum je zato, da se dade zemljište, ali se društvo mora da obaveže, te će graditi zaista tvornicu, a ne možda tek kakvo skladište. — Načelnik Čop daje na glasovanje, dali se ima udovoljiti molbi rudarskog društva. Ustaju svi, osim zast. Medveda. Time je želji rudarskog društva udovoljeno.

7. Priopćuje se dopis gradskog poglavarstva u Zagrebu, kojom je obitelji Kazić, zavičajnici Samobora, stavljena u tečaj opskrbinina od 20 K na mjesec, a na teret naše općine. — Zastupstvo se ograđuje protiv ovog postupka zagreb. općine s obzirom na povedenu raspravu, te § 30. zak. o zavičajnim odnosima.

8. Odbijena je molba „Društva za pouku analfabeta“ kojom ovo moli, da općina pristupi kao utemeljač. Isto se tako ne prihvaća, da se nekoliko učenika začlani u „Društvo sv. Jeronima“.

9. Načelnik predlaže, da se pokušstvo pučke škole osigura protiv požara, te da se prekine s osiguranjem opć. srećki od g. 1860. jer je osiguračnina previsoka. — Prima se.

10. Priopćuje se rješenje županijske oblasti, kojom se Antonija Tičar pridjeljuje u zavičajnu svezu ove općine. — Zaključuje se uložiti utok protiv ove odluke. — Priopćuje se, da je od ostavštine Klementine Müller, odbijeno 2700 K u ime ostavinske pristojbe.

11. Glede eventualnog uvođenja telefona zaključuje se, da općina pristupi kao preplataik.

12. Odredit će se otpisom vlade dražba nepotrebnog opć. puta između nekadanje kuće Franje Mavrića i Franje Žitkovića.

13. Otpisom žup. oblasti odobren je proračun ovoga poglavarstva za godinu 1907.

14. Radi svote od prodanih jablana, koju je vlada ustupila općini, zaključuje se odaslati zemaljskoj vladi zahvalnicu.

15. Dozvoljuje se sječenje kolja za korist opć. blagajnice u opć. šumi nad Dragom putem javne dražbe, te da se za buduću godinu doznači 60 hv. ogrijevnih drva iz opć. šuma za opć. uređ. školu, klanicu i obrtnicu.

16. Zast. Kleščić predlaže, da se zamoli željezn. uprava za rasvjetljenje kolodvora u prometno noćno doba, a zast. Forko, da se istu upravu zamoli, neka ne povisuje i onako visoke vozne cijene za osobni promet. — Primaju se oba prijedloga.

17. Zast. Noršić predlaže, da se dokine zabrana paše u šumi Bukevje, koju su općinari Gornjeg kraja uživali. — Zaključeno je, da gospodarski odbor uz sudjelovanje kot. šumara izvidi ovu šumu i mjesto za pašu odredi.

Napokon su za potpis zapisnika izabrani zastupn. dr. Biščan i dr. Horvat.

Zanimanje za ovu sjednicu bilo je vrlo živo, te je bio velik broj slušateljstva, naročito mnogo općinara iz Gornjeg kraja. Ovo je dobar znak, da se sve veće zanimanje pobuduje u našem građanstvu za javne poslove napose za rasprave trg. zastupstva, pa moramo ovu pojavu samo s veseljem da pozdravimo.

DOPI SI.

Sv. Nedjelja, 13. veljače. *)

Osnovali smo kraj pučke knjižnice i pučku čitaonicu. Kako se ovakovi plemeniti naumi nažalost kod nas bore sa kojekakim poteškoćama, a osobito novčanima, razumljivo je, da se ne može odmah u početku mnogo da učini. Svega nedostaje. Nema dovoljno knjiga ni novina, pa to sve sprečava naravni razvitak.

Najveća je dakako poteškoća pravom razvitku pomanjkanje dobre i zdrave knjige. Znajući, da imade u nekim kućama knjige na odmet, da imade i tavanskih kuteva gdjegdje punih knjiga, koje prašina izjeda, a miševi u njima gnjezda prave, to kad bi se koji od članova obitelji potrudio, i žrtvovao samo časak, da ih kupi, naša bi se knjižnica i čitaonica u tili čas napunila knjigama. Apelujemo stoga na rodoljubno građanstvo i činovništvo samoborsko, koje imade moguće knjiga, koje može darovati, da nam ih pošalje, a mi ćemo već odabrati sve ono, što je za nas, a ostatak na zahtjev povratiti.

Posiljka neka se otpravi bud direktno na upravu pučke knjižnice u Sv. Nedjelji, bud pošalje u kuću um. kapetana g. Ivana Felkla u Samoboru, gdje ćemo ih sami dignuti.

Imena darovatelja obznanit ćemo u „Samoborskom listu“.

Rude, 27. veljače.

Na 24. veljače držao je putujući učitelj za vinogradarstvo i voćarstvo g. Cezar predavanje, koje je razdijelio na dva dijela.

U prvom dijelu govorio je o tlu, o priređivanju tla, o gnojenju sa običnim domaćim i samjetnim gnojivima. Qvdje je zgodno istaknuo korist umjetnog gnojiva, koje je sada jeftinije od domaćeg gnojja. Dalje je govorio o rezanju loze, kada i kako se to obavlja, a na koncu o škropljenju loze.

Drugi dio počeo je sa priredbom posuda za berbu i za vino, te razložio načine čišćenja vina.

Predavač se mnogo trudio da bude što jednostavniji u tumačenju, kako bi slušači imali od toga koristi, a to mu je i pošlo za rukom, jer je preko 200 slušatelja bilo na predavanju, nesamo iz rudarske župe, nego i iz kotarske i okičke, jer je u svim ovim krajevima poznat g. Cezar kao vrstan vinogradar.

*) Donosimo kasnije, jer radi nagomilanog materijala nije moglo ući u posljednji broj. Ured.

Domaće vijesti.

Iz sjednice upr. odbora županije zagrebačke. Na posljednjoj sjednici ovoga odbora izvjestilo je kr. financijsko ravnateljstvo o uspjehu poslovanja financ. uprave za područje zagrebačke županije u god. 1906. Tom je zgodno istaknuta ponapose zasluga kr. kot. predstojnika u Samoboru gosp. Dragana viteza Trnskoga, koji je došavši u samoborski kotar, svojim taktom i miroljubivim načinom postigao veoma povoljan i neočekivan uspjeh uplate na državnim daccama u svjema općinama svoga kotara.

Stavnja. Danas je započela vojna stavnja u Samoboru, koja započinje s općinom sv. Martin i Sv. Nedjelja. Iz prve općine ima pridoći 168 stavnih obavezanika iz sviju dobnih razreda, a iz potonje 282. Sjutra dolaze na red obavezanici općine Podvrh, 307 na broju. Zavičajnici Samobora stavit će se 4. o. mj., a ima ih 59. Istoga dana imaju pridoći obavezanici opć. Stupnik, njih 74, pak oni strani, koji su zamolili stavnju u Samoboru.

Stavnjom povjerenstvu predsjedja od civ. oblasti žup. tajnik Franjo Malvić, liječnik je povjerenstva dr. Milan vitez Biščan, kr. kot. liječnik; od stojeće vojske nalaze se u povjerenstvu: potpukovnik Milan Baukovac i nadporučnik Aleksandar Perković od 53. pješ. pukovnije; od domobranstva: čemik Milan Oreščanin, poručnik Kosta Mraković i pukovnijski liječnik dr. Sandor Kanizsal.

Kovački obrtnici u Samoboru sastaje se i trediše zajednički cjenik kako za nove radnje, tako i za popravke. Cjenik će svaki od ovih obrtnika izložiti u svojoj radionici, da bude na uvid općinstvu, koje će naručivati bilo kakvi posao kod rečenih kovačkih majstora. Mi ovaj korak naših kovača i shvaćamo i odobravamo.

Prof. dra. Boranića prijatelja i suradnikv našega lista snašla je teška žalost. Umro je ovih dana u Zagrebu njegov otac. Gosp. dru. Boraniću naše iskreno saučestje.

Analfabetički tečaj započeo je u Samoboru 17. pr. mj., a prijavilo se u nj 20 polazajnika, koji su gotovo svi iz područja općine Podvrh. Naša općina ustupila je za ovaj tečaj sobu u pučkoj školi, te daje potrebiti ogrijev.

Zadušnice za blagopok. dr. Ante Starčevića održat će se, kako nam se javlja, u ponedjeljak dne 4. ožujka u crkvi Franjevacu u Samoboru u 9 sati prije podne.

Pripomoćna zadruga u Samoboru održat će dne 3. ožujka svoju posljednju redovitu glavnu skupštinu sa slijedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednikov. 2. Izvještaj ravnateljstva. 3. Izvještaj revizijskog odbora. 4. Podijeljenje odredbine (apsolutorija). 5. Odluka glede razdiobe čistoga dobitka. 6. Eventualija. — P. n. g. članovi pozivaju se da u potpunom broju skupštini prisustvovati izvole, jer je to u vlastitom njihovu interesu. Ne bude li se naime mogla da održi skupština, otegnut će se također razdijeljenje novaca, te će se morati ponovo skupština sazivati.

Pitanje glazbe. Na raspisani natječaj poglavarstva za mjesto kapelnika stigle su molbenice Josipa Bisa, narednika vojne glazbe u 53. pješ. puk. u Bjelovaru, Franje Potučeka, bivšeg učitelja u glazbenom zavodu u Zagrebu, Edmunda Tunc, glazbara u Varaždinu, Josipa Faletića, glazb. kape'nika u Ivaničgradu i Ladislava Škatule u Zagrebu. Ovaj bi se potonji htio da obaveže samo za vrijeme sezone, te za to vrijeme sastavi glazbu od glazbenika zem. kazališta. — Načelnik se obratio i na kapelnika vojne glazbe 16. puk. gosp. Mitrovića, da mu priopći uvjete, pod kojima bi mogao odio vojne glazbe svirati za ljetovališne sezone u Samoboru. — Kako sino već javili, g. Vanjek, koji je također reflektirao na mjesto kapelnika, nije prihvatio uvjete, koje mu je predložilo trg. zastupstvo. On traži osim sadanjih glazbenika još sedmoricu, koje bi imala općina namjestiti u javnu službu.

Medutim se kod poglavarstva javilo oko desetak samoborskih građanskih mladića, koji svi stalno ovdje borave, a željeli bi da uče glazbu. I stariji nekadanji glazbenici voljni bi bili opet stupiti u glazbu, ako se ova osnuje.

Prema tome će pitanje glazbe doskora doći opet pred zastupstvo, da se definitivno odluči, što se ima učiniti.

Dražba. Na temelju zaključka trg. zastupstva određuje se javna dražba prodaje općinskoga puta između Žitkovićeve i bivše Mavrićeve kuće na dan 11. ožujka 1907. u 10 sati prije podne u uredu trg. poglavarstva.

† Juraj Župančić (zvan obično Žganeć) umro je 23. pr. mj. u M. Rakovici br. 22. u 77. god. života. Pokojnik je bio jedan od najbogatijih seljaka u našoj okolici; štedljivošću i marljivošću stekao si je lijep imetak, tako da je i u gotovom novcu ostavio više tisuća kruna, a bio je i vlasnik kuće u Starogradskoj ulici. — Zanimivo je znao pripovijedati o događajima iz bitke g. 1859., gdje je bio prisutan a i ranjen, uslijed česa je imao pripomoć dnevno 13 filira. Pokoj mu duši!

Rudokopi u Rudama. Piše nam prijatelj iz Ruda: Mi jednako živimo u želji, e će već jednom oživjeti i naš kraj, kad se počne iskapanjem raznih rudaca, kojima obiluje naše gorje, da se otvori tako veće vrelo privrede, kako ne bi trebao narod ovog kraja da seli u Ameriku.

Već više godina oglašuje se dražba rudokopja, no mudri vlasnik g. Faber, znade naći svaki put vještu izliku odgoditi prodaju, te redovito povisuje tražbinu i i stavlja novih zahtjeva. Ali sad ima doista opravdane nade, te će berlinsko društvo, koje se mnogo interesuje da eksploatiranje dobije u svoje ruke, znati i mimo g. Fabera, doći konačno do cilja.

Dosada je rečeno društvo potrošilo oko 40.000 K za istraživanje i otvaranje novih rovova, te je zadovoljno sa dosadanjim uspjehom.

Naš kraj, premda gorovit te ne ima drugo osim bistre vode i svježeg gorskog zraka i ono nešto krčevine po brdinama vrlo je napučen, a da se održao tako brojno od danas i uz ove slabe prilike, ima se pripisati njegovoj daleko poznatoj radinosti, kao i ljubavi prema rođenoj grudi.

Promjena u posjedu. Dragutin Kaušek veće posljednik u Ljubljani i dr. Đuro Horvat, kr. javni bilježnik u Samoboru, kupili su od Fridrika bar. Skala i drugova plemićko dobro „Kaptol“ kod Požege. Dobro imade površinu od preko 5600 jutara.

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu kotaru. Kako u cijeloj srednjoj Evropi, tako je i u našim krajevima nastupila influenza u blažoj formi, ali opet u svjema mogućim vrstama. Počevši od običnih nahlada nosa, ždrijela i grkljana na podlozi influence opažale su se u mjesecu veljači i vrlo teške upale pluća sa smrtonosnim bacanjem krvi, od česa je i nekoliko osoba umrlo. Manje su se opažale zaraze crijeva, koje su prošavše godine u tim mjesecima jače izbijale. Od drugih priljepljivih bolesti nijesmo ove zime mogli zabilježiti nijednog slučaja. Naoseb nije bilo ni difterije ni škrieta, ni dobraca.

Naden gunj. Na cesti prema Bregani a do puta, koji vodi u sumporno kupalište, naden je jedan konjski gunj. Tko ga je izgubio, neka se javi u upravi našega lista.

Redarstvena vijest. Naden je srebrni držak za olovku. Vlasnik može ga doći kod trg. poglavarstva.

Umrli od 15.—28. veljače god. 1907. Anastazija Britvec, supruga krznara, 52 g., Trg Leop. Salv. — Eva Jurmanović, udova posjednika, 69. god., Obrtnička ulica 14.

Društvene vijesti.

Hrv. pjev. društvo „Jeka“ održavala je dne 24. pr. mj. svoju XXXIII. redovnu glavnu skupštinu, te je na ovoj izabran predsjednikom g. Mirko Klešćić, potpredsjednikom g. Eduard Presečki, tajnikom g. Duro Franceković, blagajnikom g. Ivan Geček, a odbornicima gg. Franjo Jamnicki, dr. Mijo Juratović, Janko Kompare, Marcel Melinščak, Hinko Santli i Franjo Svarić.

Skupština je među inim zaključila, da si pjevači „Jeka“ osnuju stalnu putnu blagajnu i da se u tu svrhu mjesečno nešto doprinosi, a da se osim toga za tu blagajnu svake godine priredi po jedan koncert.

Iz vatrogasnog društva u Samoboru. Kako je poznato, radi se o osnutku vatrogasnih seoskih odjela ili podružnica u obližnjim selima. Za sada je osnovan takvi odjel u Rudama, a doskora će se osnovati u Sv. Nedjelji. Kako pravila našeg vatrogasnog društva nemaju ustanove o ovakim odjelima, to je zem. vlada pozvala društvo, da prema tome dopuni svoja pravila, i podnese na odobrenje vladnom odjelu za unutarnje poslove. Društvo je dodatak, koji se odnosi na seoske odjele, ustanovilo, pa je nade, da će ove nove ustanove doskora zadobiti potvrdu. Ti se dodaci osnivaju na ovim načelima:

Seoski su odjeli u službovni odnosima i u pogledu zaptu podvrgnuti zapovjedništvu vatrogasnog društva u Samoboru. — Odjeli skrbe sami za svoja gasila i ostalu opremu ili ih nabavlja njihova općina. Svaki odjel ima zasebnu blagajnicu, te vodi knjigu svojih članova svih vrsta. Upravni odbor odjela sastoji iz vode, 2 rojnika i 2 odbornika iz reda podupirajućih članova ili utemeljača. Svi zaključci odjelnog odbora imaju se staviti do znanja zapovjedništvu, odnosno odboru vatrogasnog društva u Samoboru, u koji spada i voda seoskog odjela. — Samoborsko vatrogasno društvo nije dužno ništa pridonositi za održavanje seoskih odjela, ali mu je dužnost nadzirati njihov rad i poslovanje, te nastojati oko stručnog usavršenja i sprege njegovih članova. — Glavna i izvanredna skupština cjelokupnoga društva drži se u Samoboru. — U slučaju raspada pojedinoga odjela vrijede ustanove § 13. Pravila s tim izuzetkom, da se imutak odjela predaje onom općinskom poglavarstvu, na čijem se opsegu nalazi odnosni vatrogasni odjel. — Svaki odjel ima u svako vrijeme pravo, da se organizuje kao posebno društvo, čim mu odnosna pravila zadobiju potvrdu zem. vlade, odjela za unutarnje poslove.

Priopćili smo ove nove ustanove društvene, jer držimo nužnim, da za njih sazna naše građanstvo. Ono rado podupire vatrogasno društvo, pak je i pravo, da ga društvo obavijesti o radu i svakom važnijem koraku u svome nastojanju.

Glavna skupština Hrv. Sokola u Samoboru održat će se u nedjelju dne 3. ožujka u 8 sati na večer u gradskoj vijećnici, sa slijedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav staroste. 2. Izvještaj tajnika. 3. Izvještaj blagajnika. 4. Izvještaj vodje. 5. Izbor odbora. 6. Eventualija. — Što se sveukupnom članstvu na znanje stavlja.

Razne vijesti.

† Dr. Ivo pl. Mallin.

Sprovod, koji je priredn ovom zaslužnom čovjeku u subotu, bio je jedan od najveličanstvenijih, koje je naša javnost zabilježila u posljednje doba. To nije ni čudo, kad se zna, da je s njim nestalo muža, koji je za gospodarstvo i njegovu snagu u domovini stekao neprolaznih zasluga.

Dr. Ivo pl. Mallin rukovodio je počevši od godine 1896. narodno-gospodarski odsjek zemaljske vlade, te su se pod njegovim vodstvom znatno razvile sve važne grane narodnoga gospodarstva. Mallin je stekao osobitih zasluga za umnažanje izvoza gospodarskih produkata, za podignuće stočarstva i konjogojstva u zemlji, a ne manje za regeneriranje filokserom uništenih naših vinograda. Osim toga razvio je uspješnu djelatnost i na polju kodifikatornom, te je posljednjih godina bitnim njegovim sudioništvom osobito agrarno zakonodavstvo usavršavano. Njegovom inicijativom podignuta je u Zagrebu šumarska akademija, preustrojeno je križevačko gospodarsko učilište i podignuto na stepen višeg gospodarskog učilišta, otvorena je vinogradarska i voćarska škola u Iloku, vinogradarski i voćarski tečajevi u Božjakovini, gospodarska postaja u Gospiću, itd.

Mjeseca rujna prošle godine upriličio je dr. Mallin kao vladin povjerenik velikim trudom i marom te odličnim razumijevanjem zemaljsku gospodarsku izložbu u Zagrebu, koja je podala jasnu sliku sadašnjeg gospodarskog stanja u zemlji, a ujedno pokazala i velik napredak našega gospodarstva, što ga je dr. Mallin znao postići, rukovodeći narodno-gospodarski odsjek.

Njegovu je smrt pospješio bez sumnje i rad i skrb oko ove izložbe, za koje je sam znao reći: „Ovo je moja posljednja izložba, koju priređujem!“ — Umro je kao vojnici na ratištu radeći do zadnjega časa. Još dva

dana prije smrti diktirao je jednom vladinom tajniku osnovu zakona, koji ide za osiguranjem našeg narodnoga življa u ugroženim krajevima zemlje. A u isto vrijeme reče: „Evo, ide proljeće, koje sam uvijek jedva iščekivao, a ja moram umrijeti!...“ Istinu je navijestio. Proljetno sunce pozlatit će tek njegovu hladnu raku, dok njega nema već danas među živima. Slava mu!

Prosvjeta.

Rudolfo Franjin Magjer: „U pjesmi i prič“. Ovo je antologija savremene hrvatske omladinske književnosti, koju je izdao marni omladinski pisac R. F. Magjer, pučki učitelj u Šljivoševcima. Omašna je to knjiga od blizu 600 stranica velikog formata, a zastupano je u njoj 88 omladinskih pjesnika pripovjedača. Magjer je o svakom od ovih književnika napisao ukratko biografiju, spomenuo književna izdanja i ocijenio rad na polju omladinske literature. Gdje je to učinio tek s nekoliko poteza, ali nam je podao dosta izrazitu karakteristiku književnoga djelovanja pojedinaca. Jednako nam je u uvodu svoje knjige prikazao razvitak cjelokupne naše omladinske književnosti, napomenuo sve naše listove za mladež (i sadanje i postojele), pak prve omlad. knjige i ostale uvažene pisce, koji su se istakli u radu za mladež. Magjer — po vlastitim svojim riječima — ne traži drugoga priznanja do jedino, da si ovom knjigom oplemeni hrvatska mladež i dušu i srce i prigrlji svoje pisce onom toplom ljubavi, kojom ih je on prikazao. — Mi mu želimo, da knjiga postigne ovu cijel, pak je toplo preporučujemo svakomu, koga zanima naša literatura za mladež i njezin razvitak do današnjeg dana. Imućniji roditelji mogli bi njome uvelike obradovati svoju djecu, a školske knjižnice ne bi smjelo da bude bez ovog djela. Cijena je antologiji 5 K, a dobiva se u knjižarnici Ljudevita Szeklera u Osijeku.

„Hrvatska Danica“. Primili smo prvi broj ovog pučko-zabavnog lista s biranim sadržajem. „Hrvatska Danica“ izlazi već 4. godinu, a donosi redovno po više lijepih i zabavnih pripovijesti, pjesama i drugih poučnih štiva. Cijena joj je na čitavu godinu K 1'30, a izlazi svakog 15. u mjesecu. Pretplata mora se poslati unaprijed na upravu lista: Zagreb, Trg Sv. Katarine, 3. Preporučujemo „Hrv. Danicu“ kao jedini naš pučki zabavni list.

Iz zadružnog svijeta.

Kako se bavim proučavanjem pitanja seljačkih zadruha susjedne nam Slovenije, pak Njemačke, dopala mi je ruku knjižica: „Tumač k pravilima uzajamnog društva za osiguranje domaće stoke“.

Da je susjedna Slovenija mnogo jača na polju zadružne organizacije na svim granama gospodarske struke svjedoči i ta organizacija, koja je, kako sam mogao razabrati iz izvještaja, dosta dubok korjen u narodu uhvatila, ma da je između zadružnih svojih družica najmlađa.

Kod nas u novije vrijeme uz dosta razvijeni zadružni život — koliko mi je poznato — take zadruge dosada nemamo. Slovenci rade na zadružnom polju dobar desetak godina, a najjasnije dokazuje zakon, koji je stvoren za zadruge g. 1873. Kad nije još nitko ni sanjao o tome, stvorila je Kranjska čisto kreditnih, konzumnih i mljekarskih zadruga, pak onih za osiguranje stoke. Kako je ova potonja zadruha bez sumnje vrlo važan faktor u ekonomskom pitanju, koje vodi k blagostanju, poboljšanju i gospodarskoj snazi svojih zadržara iz selj. svijeta, koji se velikom većinom bave uzgojem marve, ne će biti s gorega, da progovorim ukratko o toj instituciji.

Svrhu zadruge kazuje nam sama firma. Osiguravati domaću živ. nu (stoku) zadružnih članova od velike je probiti. Zadruha bo naknađuje svaku štetu, koja nastane, ako se životinja ozlijedi ili pogine uslijed bolesti ili kakve druge nezgode (isključuje se bolest epidemička većega opsega). Društvo se osniva pristupi li najmanje 50 članova sa 100 kom. stoke, sposobne za osiguranje.

Članovi se primaju dvaput u godini i to u siječnju i srpnju, a za osiguranje stoke određena je posebna komisija. U slučaju potrebe imade se prizvati veterinar na trošak vlasnika. Svaki član plaća 2 K upisnine te godišnji prinos kao neku vrstu članarine 1'5—2 posto od svote, za koju mu je živina procjenjena. Jamstvo je uzajamno.

Nabacio sam ukratko o glavnim ustanovama te zaista plemenite institucije. Moguće će se i kod nas naći koji rodoljub, te će se malo dublje zamisliti u to, da se i kod nas (terena bi bilo) počne s tom granom naše ekonomske organizacije, koja je zasada još dosta u mizer. im odnosima. Polje je u toj strani rada posve neobrađeno, a naš seljak žalibože često tuguje jače za poginulom moguće posljednom kravicom nego li za vlastitim djetetom . . .

St. D.

Gospodarstvo.

Gojimo ribe.

Već od najstarijih vremena ribe su bile čovječanstvu od goleme koristi. Još dok je čovjek živio od lova, najradije je lovio u vodi. Taj je lov bio najneudržniji, najlakši, a vazda je bio obilan. Potoci, rijeke, jezera, more bilo je puno toga dara Božjega, a čovjek je go-tovo rekavši bez muke nalazio u njima na pretek izvr-

sne hrane. Zato je i volio prebivati na obalama uz vodu, da mu ne treba daleko polaziti za hranom. Njemu je rijeka ili more bilo plodna poljana, na kojoj nije ni orao ni sijao, ali je zato ipak u svako doba na njoj imao obilnu žetvu. Povijest nas uči, a i sami još danas vidimo, da je bilo i da još i danas imade čitavih naroda, koji se ne bavi ni čim drugim, nego li ribarstvom: ribom se hrani, njom se odijeva i namiruje sve druge svoje potrebe. Eno nam Holandije, Danske, Norveške, Engleske itd., gdje milijuni ljudi žive samo od ribarenja, te ribom stječu svake godine milijune novaca. Ali pogledajmo i našega kršna primorca; šta bi on jadan, da nema mora. Od kamene krši odavna bi već propao, da nije mora, koje ga hrani.

Nekoć je ribe bilo veliko obilje. Mislilo se, da je uopće ne može ponestati. Riba je imala za svoj razvitak vrlo povoljne uslove: vode su se razlijevale po miloj volji, za vodenu komunikaciju malo se još znalo, pak je i riblja mrijest bila bolje sačuvana od svakojakih nepovoljica i neprijatelja. Lov je na ribu doduše bio i onda velik, ali ne tako neograničen i nepromišljen, kako je s vremenom nastao. Nije tomu dugo, da su i naše rijeke i potoci još obilovali ribom i racima. Uz obale njihove cvalo je blagostanje i bogatstvo, ali ne samo u domovima ribara, nego i ostalih žitelja. Ta proljećem i za poplava riba im je tako rekavši sama dolazila u šake: vode se razlijele poljem i cijelim krajem, a s njima i obilje riba svake vrste. Nije bilo kuće, koja se tada ne bi bila opskrbljela ribom za čitavu godinu. Prolazeći selom inoglo se u svakom dvorištu vidjeti obilje lijepe ribe, kako se suši na suncu, da se mogne spremiti za zimu.

Danas je toga već vrlo malo. Rijeke i potoci, a i mora i jezera osiromašila su, ribe je svakim danom manje. Ne ćemo niziati ovdje sve one mnoge uzroke, koji su tomu krivi, jer ako i ima riba vanredno mnogo neprijatelja u svome rodu, najveći joj je neprijatelj ipak čovjek, te je po tom on i najveći krivac njezinu naglu propadanju. On je samo hvatao i grabio, sve je više lovio, zaboravivši kod toga da što bolje zaštiti izvore, iz kojih je tako obilno crpao, da ne presuše. I tako se doduše ne najedamput, ali opet iznenada našao pred činjnicom, da je prije plodno njegovo vodeno polje ostalo prazno. Ribarenje je potom stalo propadati, a riba poskupljivati.

Ova nevolja dozvala je ljude opet k pameti i oni pregnuše da počinjeno zlo poprave. Više no ikada prije nastoji se u naprednim zemljama, da se ribarstvo opet podigne, jer je bez sumnje, da se njime pridize i privredna snaga narodna. Uza to je još i druga činjenica, koja dvostrukom brzinom pokreće ovo nastojanje, a to je velika skupoća drugoga mesa, što ga čovjek troši za svoju hranu. Izvrstan ustuk protiv te skupoće bio bi obilnije gojenje riba po rijekama i potocima, a napose pak po ribnjacima.

Uzgoj ribe po ribnjacima ako i ne će povratiti ona stara vremena, kadno je svatko hvatao ribu po miloj volji, ali će trošačima dati priliku, da si mogu u svakoj potrebi nabaviti ribu, a siromašnijem dijelu naroda dao bi za jeftin novac dobru i zdravu mesnatu hranu. Danas žali Bože toga nema, jer često ni za kakvi novac ne možemo u provinciji dobiti ribe, a što je finije, to se sve nosi na tržište zagrebačko.

Sve ovo, a u glavnom pak briga, da se i ova grana narodnog gospodarstva podigne, te njime otvori narodu novo vrelo privrede, sklonulo je našu vladu, da je zavela ribnjačarstvo na zemal. dobru u Božjakovini, a nedavno je putem novina pozvala naše gospodare, da se dadu na uzgoj riba.

I u našem kotaru imade vrlo povoljnih prilika za ribnjačarstvo, pak zato priopćujemo ovaj vladin poziv ne bi li se i u nas bilo pojedinci ili društvo zainteresovalo za ovu stvar, koja bi bez sumnje donosila lijepu korist i vlasnicima i cijeloj okolini. Poziv glasi:

Zamjerni uspjesi, koji su dosad polučivani uredjenjem velikih ribnjačarstva u Hrvatskoj i Slavoniji, dokazom su, kako je unosno slatkododno ribarstvo u umjetnim ribnjacima u našoj klimi i na našem tlu.

Nijesu međutim samo veliki ribnjaci prikladni za unosno ribničarenje, već se dađe i od manjih površina uredjenjem ribnjaka postiže i kamo veći prirod, nego od slabije oranice ili kiselim travama obrasle livade.

Kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada drži poboljenim, da se za ribnjačarstvo povoljnim prilikama naše zemlje, okoriste i manji posjednici, imovne općine, zemljišne zajednice i t. d., koji bi po obliku i položaju svojega posjeda imale priliku, da uredje veće ili manje ribnjake. Najzgodniji su oni položaji, gdje kroz udolice ili u valovitom terenu protječu (ili su bar onamo dovodivi) potoci ili ina voda tekućica; no i bez živog pritoka dadu se u zgodnim prilikama urediti ribnjaci.

Da se svakomu, tko se za uredjenje ribnjaka zanima, što više olakša posao oko uredjenja ribnjaka i t. d. izaslataće kr. zemaljska vlada na molbu budi privatnih gospodara, budi javnih korporacija, koji raspolažu po svom mišljenju za ribnjak prikladnim zemljištem, — besplatno svoje strukovne organe, koji će, ako je dotično zemljište dosta za ribnjak prikladno, besplatno izraditi potrebite nacрте i troškovnike, te ih stranci uručiti i dati joj za provedbu posla nužne upute.

Osim toga podijelit će kr. zemaljska vlada besplatno za prvo napučenje ribnjaka nužnu riblju mlad.

Molbe se imadu podnijeti putem nadležne političke oblasti kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljskoj vladi, odjelu za unutarnje poslove.

Vrijednim obiteljima, prijateljima i znancima preporučuju se i kliču srdačan „s bogom!“

supruzi

Katarina i Lujo Szentgyörgyi.

Javna zahvala.

Svoj p. n. gosp., koja su kod plesa vojno-veteranskog društva poduprla društvo bud preplatama, bud darovima za tombulu, najusrdnije zahvaljuje:

Predsjedništvo vojno-već. društva bana Jelaića u Samoboru.

Kola obična, rabljena ali dobro ušćuvana kupujem.

Poblize u opravništvu „S. lista“.

„MALVINA CRÈME“

Tko želi uzdržati nježnost i ljepotu svoje kože, neka svaku večer prije spavanja nariba svoje lice, vrat i ruke sa „Malvina crème“ i to tako dugo ribati, dok se Crème posve ne izgubi u koži.

Nečistoća teinta, crvena koža, sunčane pjegice i ispucane ruke i usta, sve se to odstranjuje sa „Malvina crème“.

„Malvina crème“ ne sadržuje nikakvih po kožu štetnih tvari, te i dulja uporaba ne može po kožu štetna biti. Duljom uporabom biva koža mekana i bijela.

„Malvina crème“ posjeduje još i to svojstvo, da se ne pokvari i ne otvrdne, te je uvijek dobro za uporabu.

Cijena 1 lončiću K 1.20.

Malvina sapun

Podupire djelovanje „Malvina crème“, te je za pranje veoma ugodan i troši se veoma štedljivo.

Cijena komadu 80 fillira.

„Malvina parfum“

je veoma fina i ugodna mirisa, te se dobiva već u to spremjenim bocama.

Svi ovi preparati rađeni su u mojoj ljekarni, te su pravi samo oni, koji nose ovaj zakonom zaštićeni znak.

Ljekarna
M. Kleščić,
u Samoboru.

Med. univ.

Dr. B. HIRŠL

specijalista za kožne i tajne bolesti.

Ordinira u Zagrebu, Gundulićeva ulica broj 1. II. kat od 11 sati pr. podne do 4 sata pos. podne, a prema želji i na večer.

Pozor!

U vlastitom je interu svakoga tko ima stan ili sobu (uredjenu ili prazno) da to javi čim prije u Samoborskoj tiskari S. Šeka, pošto već sada dolaze upiti od stranaca koji ovdje ljetovati žele.

4 1/2 00

Hrv. slav. centralna

4 1/2 00

UDRUŽNA BANKA U ZAGREBU

Katančićeva ulica broj 2.

4 1/2 00

prima uloške na knjižice te ih ukamaćuje sa 4 1/2 00 čistih.

4 1/2 00

Najjeftinije **Najsolidnije** **Najkvalitetnije** **Najbolje**

I. hrvatska
stolarska
i tapetarska
obrtna vjeresijska udruga
Marije Valerije ulica 10. Zagreb. Nikolićeva ulica broj 2.
preporuča svoje bogato skladište
stolarskog i tapetarskog
pokućva.
Samo domaći proizvod.
Polakšice u plaćanju. Cjenici i troškovi badava. Nebrojene pohvale stoje svakomu na uvid.

Uspješno se oglašuje u
„Samoborskom listu“

Liker-vino za mlohave i nemoćne osobe, finog ukusa itd. itd. jest

Crèma Marsala

tvornice specialiteta

Attilio Depaul iz Trsta.

U Samoboru se dobiva kod Janka Budia ml.

Najbolji i najfiniji je

ocat bez alkohola

a dobiva se u tvornici octa Andrije Nagode.

Pension Samobor

Gostiona k lovačkom rogu.

Upozorujem p. n. općinstvo na najbolju i najfiniju kuhinju, na sve vrste delikatesa, razne kobasice, sir, kavijar, te veliki izbor najfinijih domaćih vina, vina u bocama, šampanjca itd.

Zajedničke objede.

Preporučujući se sl. općinstvu za što brojniji pohod bilježim

sa veleštovanjem

Robert Dattler.